

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЛІ АРБІТРАЖНОГО КЕРУЮЧОГО У ПРОЦЕДУРІ САНАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ

Єфремов А.О.,

здобувач третього рівня освіти кафедри права

Європейського університету

ORCID: 0009-0006-1517-3723

e-mail: andrey.yefrem@gmail.com

Єфремов А.О. Актуальні питання ролі арбітражного керуючого у процедурі санації підприємств.

У статті розглянуто роль арбітражних керуючих у процедурі санації підприємств в умовах економічної нестабільності та динамічних змін. Висвітлено основні завдання арбітражного керуючого, такі як розробка плану санації, переговори з кредиторами та нагляд за виконанням заходів, спрямованих на відновлення платоспроможності підприємства. Особлива увага приділяється сучасним проблемам та викликам, з якими стикаються арбітражні керуючі: законодавчі та регуляторні проблеми, фінансові та економічні проблеми, взаємодія з зацікавленими сторонами, організаційні та управлінські проблеми, етичні та моральні виклики. Встановлено, що дослідження зазначених проблем є критично важливими для підвищення ефективності діяльності арбітражних керуючих та розробки відповідних нормативних і практичних рекомендацій. Проаналізовано законодавчі норми, що регулюють діяльність арбітражного керуючого. Виконано огляд змін у правовому регулюванні та їх вплив на діяльність арбітражного керуючого. Визначено критерії ефективності діяльності арбітражного керуючого. Проаналізовано успішні кейси санації підприємств та факторів, що вплинули на їх результативність. Досліджено методи та стратегії взаємодії арбітражного керуючого з кредиторами та боржниками. Розглянуто проблеми та конфлікти, що виникають у процесі комунікації, та шляхів їх вирішення. Проаналізовано підходи до управління активами, включаючи продаж майна та оптимізацію витрат. Розглянуто інноваційні методи залучення інвестицій та покращення фінансового стану підприємства. Проаналізовано макроекономічні фактори, що впливають на санаційні процедури. Досліджено вплив економічної кризи, податкової політики та фінансового регулювання на діяльність арбітражного керуючого. Оцінено етичні стандарти та принципи, яких повинен дотримуватися арбітражний керуючий. Проаналізовано випадки порушення етичних норм та їх наслідків. Розглянуто сучасні тренди та технологічні інновації, що впливають на діяльність арбітражного керуючого, а саме: цифровізація документообігу, автоматизація процесів, аналітичні інструменти та великі дані (Big Data), технологія блокчейн, смарт-контракти, кібербезпека. Досліджено перспективи розвитку процедури санації в умовах цифровізації та використання аналітичних інструментів.

Ключові слова: арбітражний керуючий, законодавчі акти, санація, банкрутство, реструктуризація.

Yefremov A.O. Current issues of the role of the arbitration manager in the enterprise rehabilitation procedure.

Abstract. The article examines the role of insolvency practitioners in the corporate restructuring process amidst economic instability and dynamic changes. It highlights the primary tasks of an insolvency practitioner, such as developing a restructuring plan, negotiating with creditors, and overseeing the implementation of measures aimed at restoring the company's solvency. Particular attention is given to the contemporary problems and challenges faced by insolvency practitioners: legislative and regulatory issues, financial and economic problems, interactions with stakeholders, organizational and managerial issues, as well as ethical and moral challenges. It is established that researching these problems is critically important for improving the effectiveness of insolvency practitioners' activities and for developing appropriate regulatory and practical recommendations. This paper analyzes the legislative

norms regulating the activities of insolvency practitioners. A review of changes in legal regulations and their impact on the activities of insolvency practitioners is conducted. Criteria for the effectiveness of insolvency practitioners' activities are determined. Successful cases of corporate rehabilitation and the factors influencing their effectiveness are analyzed. The methods and strategies of interaction between insolvency practitioners with creditors and debtors are examined. The problems and conflicts arising in the communication process and ways to resolve them are considered. Approaches to asset management, including the sale of property and cost optimization, are analyzed. Innovative methods of attracting investments and improving the financial condition of a company are discussed. The macroeconomic factors affecting rehabilitation procedures are analyzed. The impact of economic crises, tax policies, and financial regulation on the activities of insolvency practitioners is explored. Ethical standards and principles that insolvency practitioners must adhere to are assessed. Cases of ethical norm violations and their consequences are analyzed. The current trends and technological innovations impacting the activities of insolvency practitioners have been considered, namely: digitization of document management, process automation, analytical tools and big data, blockchain technology, smart contracts, and cybersecurity. Prospects for the development of rehabilitation procedures in the context of digitalization and the use of analytical tools are investigated.

Key words: insolvency practitioner, legislative acts, rehabilitation, bankruptcy, restructuring.

Постановка проблеми. В сучасному бізнес-середовищі, особливо в умовах економічної нестабільності дуже важливими є актуальні питання ролі арбітражного керуючого у процедурі санації підприємств. Адже, арбітражний керуючий відіграє ключову роль у процесі відновлення фінансової стабільності підприємств, що знаходяться на межі банкрутства.

Арбітражний керуючий, або адміністратор у процедурах банкрутства, має визначений правовий статус та чітко окреслені обов'язки. Важливо розуміти, як законодавство регулює його діяльність і які зміни вносяться в ці нормативні акти. Вагомим питанням є оцінка ефективності роботи арбітражного керуючого. Тому важливо визначити критерії цієї ефективності та способи їх вимірювання, включаючи успішність реорганізації підприємства та задоволення вимог кредиторів.

У процесі санації арбітражний керуючий часто стикається з проблемами, пов'язаними з управління активами підприємства, що включає продаж майна, оптимізацію витрат та пошук інвесторів. Суттєво впливають на ефективність процедури санації макроекономічні фактори. Також сучасні тренди, такі як цифровізація процесів, використання аналітичних інструментів для прогнозування та управління, а також нові підходи до реструктуризації боргів, можуть суттєво вплинути на діяльність арбітражного керуючого.

Варто зазначити, що актуальні питання ролі арбітражного керуючого у процедурі санації підприємства включають широкий спектр аспектів, від правового регулювання до ефективності та етичних стандартів. Розгляд цих питань є важливим для вдосконалення практики санації та підвищення рівня фінансової стійкості підприємств.

Стан опрацювання цієї проблематики. Для поглибленого дослідження теми було проаналізовано останні наукові публікації, законодавчі зміни та практичні кейси галузі. Так, зокрема Носань Н.С. і Назаренко С.А. особливу увагу приділили дослідженням правової та економічної ролі арбітражного керуючого у процесі санації підприємств в Україні, підкреслюючи його ключову функцію в управлінні санаційними заходами. Науковці визначили важливість високого рівня фінансової грамотності арбітражного керуючого для успішного подолання фінансової кризи підприємства [5, с. 82].

У статті «Адміністративно-правовий статус арбітражного керуючого в процедурі банкрутства в Україні та в закордонних країнах: порівняльний аналіз» проведено порівняння правового регулювання статусу арбітражних керуючих у процесі банкрутства в Україні та в інших країнах. Автором проаналізовано особливості їх адміністративно-правового статусу, функцій та повноважень, визначаючи подібності та відмінності в різних юрисдикціях, що дозволяє виявити напрями для вдосконалення національного законодавства [1, с. 87].

У статті «Адміністративна відповідальність арбітражного керуючого» проаналізовано правові аспекти адміністративної відповідальності арбітражних керуючих, визначає підстави для притягнення до відповідальності та наводить приклади конкретних правопорушень. Автор акцентує увагу на важливості посилення контролю за діяльністю арбітражних керуючих з метою підвищення ефективності процедур банкрутства [9, с. 128].

Метою статті є вивчення і систематизація актуальних проблем та перспектив діяльності арбітражного керуючого у процедурі санації підприємств, а також формування практичних рекомендацій щодо покращення ефективності його роботи та адаптації до сучасних викликів.

Виклад основного матеріалу. У сучасних умовах економічної нестабільності та швидких змін на ринку, арбітражні керуючі відіграють ключову роль у процедурі санації, спрямованих на відновлення фінансової стійкості підприємств, що перебувають на межі банкрутства.

У Великій українській юридичній енциклопедії вказано, що арбітражний керуючий здійснює контроль над процесом санації, забезпечує захист прав та інтересів кредиторів і боржника, контролює виконання плану санації та здійснює інші необхідні дії для відновлення фінансової стабільності підприємства [2]. Арбітражний керуючий несе відповідальність за організацію заходів, спрямованих на запобігання банкрутству підприємства, і забезпечує виконання всіх необхідних процедур, передбачених законодавством [7].

Кодексом України з процедур банкрутства встановлено, що арбітражний керуючий призначається судом і відповідає за координацію всіх аспектів процесу санації, включаючи управління активами, проведення зборів кредиторів, складання і подання звітів до суду, а також реалізацію затвердженого плану санації [4]. Завданнями арбітражного керуючого є розробка плану санації та переговори з кредиторами і нагляд за виконанням заходів, що спрямовані на відновлення платоспроможності підприємства [10].

Критично важливими для підвищення ефективності їх діяльності та розробки відповідних нормативних і практичних рекомендацій є дослідження сучасних проблем і викликів, з якими вони стикаються, а саме:

– по-перше, законодавчі та регуляторні проблеми та виклики: 1) часті або постійні зміни у законодавстві, що регулює банкрутство та санацію, ускладнюють роботу арбітражних керуючих, змушуючи їх постійно адаптуватися до нових правил і вимог; 2) невизначеність правового статусу та повноважень: нечіткість у визначенні повноважень і відповідальності арбітражних керуючих може призводити до правових конфліктів та оскаржень їх рішень;

– по-друге, фінансові та економічні проблеми чи обмеження: 1) нестача фінансових ресурсів, зокрема часто підприємства, що перебувають у стані банкрутства, мають обмежені фінансові ресурси, що ускладнює реалізацію ефективних санаційних заходів; 2) макроекономічна нестабільність: економічні кризи, інфляція та інші макроекономічні фактори негативно впливають на можливість реалізації санаційних планів;

– по-третє, взаємодія з зацікавленими сторонами: 1) конфлікти з кредиторами та боржниками, між різними групами кредиторів ускладнюють досягнення консенсусу; 2) недостатня підтримка з боку власників та менеджменту, зокрема власники та керівництво підприємства можуть не підтримувати санаційні заходи, якщо вони вважають їх не вигідними для себе;

– по-четверте, організаційні та управлінські проблеми: 1) недостатній рівень підготовки та кваліфікації деяких арбітражних керуючих може впливати на їх здатність ефективно здійснювати санаційні процедури; 2) відсутність чітких методик та інструментів для проведення санаційних процедур ускладнює процес прийняття рішень та управління активами підприємства;

– по-п'яте, етичні та моральні виклики: 1) етичні дилеми, зокрема такі як конфлікти інтересів або необхідність прийняття рішень можуть негативно вплинути на деякі зацікавлені сторони; 2) прозорість та відповідальність у своїх діях є важливим аспектом, який потребує особливої уваги.

Для визначення правового статусу арбітражного керуючого варто врахувати: по-перше, аналіз законодавчих норм, котрі регулюють діяльність арбітражного керуючого; по-друге, огляд змін у правовому регулюванні та їх вплив на діяльність арбітражного керуючого.

У свою чергу, діяльність арбітражного керуючого в Україні регулюється низкою законодавчих актів, серед яких ключовими є:

– Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» (Закон про банкрутство) визначає правові засади відновлення платоспроможності боржника, процедури банкрутства та діяльності арбітражних керуючих [6];

– Цивільний кодекс України регулює загальні питання цивільних прав та обов'язків, що можуть мати відношення до діяльності арбітражного керуючого [8];

– Господарський процесуальний кодекс України встановлює процесуальні норми щодо розгляду справ про банкрутство [3].

Арбітражний керуючий має широкий спектр обов'язків, що включають: управління майном боржника; проведення аналізу фінансового стану боржника; підготовка плану санації боржника (якщо можливо); організацію та проведення зборів кредиторів; забезпечення виконання рішень суду в межах процедури банкрутства. Окрім того, арбітражний керуючий має право: запитувати та отримувати необхідну інформацію від боржника та третіх осіб; призначати експертів для оцінки майна; представляти інтереси боржника в суді.

Останні зміни до законодавства про банкрутство були внесені з метою підвищення прозорості та ефективності процедур банкрутства і включають:

- введення електронних торгів: забезпечення прозорості продажу майна боржника шляхом використання електронних платформ;
- зміни в порядку санації: вдосконалення механізмів реструктуризації боргів, що дозволяє більш ефективно відновлювати платоспроможність боржника;
- посилення контролю за діяльністю арбітражних керуючих: впровадження додаткових механізмів контролю з боку державних органів.

Останні законодавчі зміни мають значний вплив на діяльність арбітражних керуючих через підвищення:

- прозорості: впровадження електронних торгів та нових механізмів контролю збільшує відповідальність арбітражних керуючих за свої дії та сприяє більш прозорій процедурі банкрутства;
- ефективності за допомогою нових правил санації та реструктуризації боргів;
- кваліфікаційних вимог: додаткове навчання та підвищення кваліфікації арбітражних керуючих сприяють покращенню якості їх роботи.

Відповідна оцінка ефективності арбітражного керуючого уособлює: по-перше, визначення критеріїв ефективності діяльності арбітражного керуючого; по-друге, аналіз успішних кейсів санації підприємств та факторів, що вплинули на їх результативність. Для оцінки ефективності діяльності арбітражного керуючого використовуються критерії, які можна поділити на:

- кількісні критерії: тривалість процесу банкрутства або санації; відсоток задоволених вимог кредиторів; розмір витрат на процедуру визначається як співвідношення витрат на проведення процедури до загальної суми вимог кредиторів; відновлення платоспроможності; кількість успішних кейсів;
- якісні критерії: професійна компетентність; оцінка взаємодії з арбітражним керуючим з боку кредиторів та боржників; відповідність дій арбітражного керуючого чинному законодавству; відкритість та прозорість процесів, що проводяться арбітражним керуючим.

Успішні кейси санації підприємств свідчать про важливість професійної компетентності, реалістичного планування та ефективної взаємодії з усіма зацікавленими сторонами (табл. 1).

Таблиця 1
Успішні кейси санації підприємств

Ситуації	Дії арбітражного керуючого	Результати	Фактори успіху
Кейс 1. Санація великого виробничого підприємства			
Виробниче підприємство зазнало фінансових труднощів через падіння попиту на продукцію та значні боргові зобов'язання	Розроблення детального плану санації, який включає реструктуризацію боргів і впровадження нових бізнес-моделей	Підприємство зуміло відновити платоспроможність, зберегти більшу частину робочих місць та повернутися до прибуткової діяльності	Компетентність та досвід арбітражного керуючого
	Впровадження ефективної системи управління фінансами і контроль витрат		Ефективна комунікація з кредиторами та інвесторами
	Залучення інвесторів для рекапіталізації підприємства		Розробка реалістичного та детального плану санації
			Залучення кваліфікованих експертів і консультантів

Кейс 2. Санація торговельного підприємства			
Торговельне підприємство зазнало значних збитків через неефективне управління та низьку конкурентоспроможність	Проведення аудиту діяльності підприємства та виявлення основних проблем	Підприємство збільшило обсяги продажів, скоротило витрати та змогло погасити значну частину боргів	Глибокий аналіз проблем та визначення ефективних рішень
	Впровадження нової стратегії маркетингу та продажів		Впровадження інноваційних технологій та методів управління
	Оптимізація структури витрат та впровадження сучасних технологій управління запасами		Ефективна взаємодія з кредиторами та іншими стейкхолдерами

Джерело: сформовано автором

Фактори, що вплинули на результативність санації:

- професійна компетентність арбітражного керуючого: наявність відповідного досвіду, знань та навичок;
- реалістичність та детальність плану санації: план має бути обґрунтованим та враховувати всі можливі ризики;
- взаємодія з кредиторами та стейкхолдерами: ефективна комунікація та співпраця сприяють більш успішному проведенню санації;
- інноваційні підходи: використання сучасних технологій та методів управління підвищує ефективність процесу;
- підтримка з боку інвесторів: залучення інвестицій може стати ключовим фактором успішної санації.

Для ефективного управління процедурами банкрутства варто вивчати методи та стратегії взаємодії арбітражного керуючого з кредиторами та боржниками. До таких методів взаємодії варто віднести:

- комунікаційні платформи через використання сучасних технологій, таких як спеціалізовані платформи для управління банкрутством, електронні пошти, відеоконференції для організації зустрічей та консультацій;
- організація регулярних фізичних зустрічей з кредиторами та боржниками для обговорення статусу справи, планів дій та прийняття рішень;
- документальне забезпечення, зокрема підготовка та розповсюдження детальної документації (звіти, плани реструктуризації, протоколи зустрічей) для забезпечення прозорості процесу та інформування всіх зацікавлених сторін;
- медіація та арбітраж. Залучення незалежних медіаторів або арбітрів для вирішення конфліктів між сторонами.

Стратегії взаємодії включають: прозорість; співпрацю; регулярне інформування кредиторів та боржників про поточний стан справ, плани та прийняті рішення; індивідуальний підхід до кожного кредитора та боржника з урахуванням їхніх специфічних потреб та очікувань.

Критично важливим аспектом для підприємств є управління активами, особливо в умовах банкрутства або фінансових труднощів. Підходи до управління активами можуть включати продаж майна, реструктуризацію активів та оптимізацію витрат. Підходи до управління активами:

- інвентаризація та оцінка активів: проведення детальної інвентаризації та оцінки вартості всіх активів підприємства для визначення їх реальної ринкової вартості;
- стратегічний продаж активів: 1) аукціони: продаж активів через публічні або закриті аукціони для отримання максимально можливої вартості; 2) прямий продаж: переговори з потенційними покупцями для швидкого продажу активів за узгодженою ціною; 3) продаж непрофільних активів: продаж активів, що не є ключовими для основної діяльності підприємства, для залучення коштів та зменшення витрат на їх утримання;
- оптимізація витрат: 1) аналіз витрат: виявлення та скорочення неефективних витрат шляхом аналізу фінансових звітів та операційної діяльності; 2) впровадження енергоефективних технологій: зменшення витрат на енергоресурси шляхом впровадження сучасних технологій та оптимізації процесів; 3) переговори з постачальниками: встановлення вигідніших умов співпраці з постачальниками для зниження витрат на закупівлю матеріалів та послуг;
- реструктуризація активів: 1) консолідація активів: об'єднання дрібних або неприбуткових підрозділів для підвищення ефективності їх використання; 2) переорієнтація використання

активів: зміна призначення активів для їх більш ефективного використання у нових напрямках діяльності підприємства.

Сучасні підприємства можуть використовувати інноваційні методи для залучення інвестицій та покращення свого фінансового стану, включаючи технологічні рішення, краудфандинг, та нові форми фінансових інструментів.

Інноваційні методи залучення інвестицій уособлюють: платформи краудфандингу; еквіті-краудфандинг; інкубатори та акселератори; венчурні фонди; ICO (Initial Coin Offering) – це використання криптовалют; STO (Security Token Offering) – це випуск токенів; зелені інвестиції: Green Bonds, тобто випуск зелених облігацій; інвестиційні фонди сталого розвитку; Impact Investing, тобто залучення інвестицій; випуск соціальних облігацій. Також важливо залучати інвесторів, які поділяють цінності підприємства і готові підтримати його розвиток у довгостроковій перспективі.

Процедура санації, або процедура оздоровлення підприємства, є комплексом заходів, спрямованих на відновлення платоспроможності підприємств та запобігання банкрутству. Важливу роль у визначенні ефективності цих процедур відіграють макроекономічні фактори, а саме: економічне зростання, інфляція, рівень безробіття, відсоткові ставки, доступ до кредитних ресурсів, рівень зовнішньої торгівлі.

Діяльність арбітражного керуючого значною мірою залежить від загальної економічної ситуації в країні, податкової політики та фінансового регулювання, а саме від впливів: економічної кризи: зростання кількості банкрутств, зниження вартості активів, складнощі у залученні інвесторів; податкової політики: ставки податків, податкове адміністрування; фінансового регулювання: банківське регулювання, регулювання ринку цінних паперів.

Варто зазначити, що арбітражний керуючий відіграє ключову роль у процесах банкрутства та санації підприємств, тому його діяльність повинна відповідати високим етичним стандартам, які забезпечують прозорість, справедливість та довіру до процесу управління банкрутством.

Основні етичні стандарти та принципи: прозорість, неупередженість та об'єктивність, конфіденційність, компетентність та професіоналізм, добросовісність. Порушення етичних норм може мати серйозні наслідки для процесу банкрутства, зацікавлених сторін та суспільства в цілому. До випадків порушення етичних норм відносяться: конфлікт інтересів, непрозорість, зловживання повноваженнями, некомпетентність.

Наслідками порушення етичних норм є: юридичні, фінансові, репутаційні, соціальні наслідки (неетична поведінка може призвести до соціальної напруги та протестів, особливо якщо від цього страждають великі групи людей, такі як працівники підприємств або малі кредитори).

Сучасні тенденції та технологічні інновації значно змінюють діяльність арбітражного керуючого, сприяючи підвищенню ефективності та прозорості процедур банкрутства і санації. До трендів та інновацій варто віднести:

- цифровізація документообігу: 1) електронні платформи та системи управління документацією; 2) електронний підпис та цифрова ідентифікація;
- автоматизація процесів: 1) роботизована автоматизація процесів (RPA); 2) інтеграція з ERP-системами: інтеграція з системами управління підприємствами для отримання актуальних даних та їх аналізу в реальному часі;
- аналітичні інструменти та великі дані (Big Data): предиктивна аналітика; збір та аналіз великих обсягів даних для виявлення тенденцій, що допомагають приймати обґрунтовані рішення під час санації;
- технологія блокчейн використовується для забезпечення прозорості та незмінності фінансових транзакцій та документів;
- смарт-контракти: автоматизація виконання контрактних зобов'язань через смарт-контракти, що зменшує ризики невиконання угод;
- кібербезпека: 1) захист даних; 2) використання спеціалізованих програм для моніторингу та реагування на кіберзагрози в реальному часі.

Цифровізація та використання аналітичних інструментів відкривають нові перспективи для розвитку санаційних процедур, роблячи їх більш ефективними та прозорими. Необхідно виокремити такі перспективи розвитку:

- покращення точності та швидкості прийняття рішень: 1) використання аналітичних інструментів дозволяє швидко обробляти великі обсяги даних та отримувати точні прогнози щодо фінансового стану підприємства, що сприяє прийняттю обґрунтованих рішень; 2) цифрові плат-

форми дозволяють оперативно отримувати доступ до необхідної інформації, що знижує час на аналіз та ухвалення рішень;

– підвищення прозорості та довіри до процесу санації: 1) впровадження блокчейн-технологій забезпечує незмінність та прозорість транзакцій, що підвищує довіру кредиторів та інших зацікавлених сторін до процесу санації; 2) цифрові звітні системи забезпечують відкритий доступ до фінансової інформації, що сприяє більшій прозорості процесів;

– оптимізація ресурсів та зниження витрат: 1) автоматизація рутинних завдань за допомогою RPA та інших інструментів дозволяє знижувати операційні витрати та вивільняти ресурси для вирішення більш складних завдань; 2) інтеграція з ERP-системами дозволяє отримувати актуальну інформацію про фінансовий стан підприємства в режимі реального часу, що знижує витрати на збір та обробку даних;

– підвищення ефективності комунікацій: 1) використання електронних комунікаційних платформ полегшує взаємодію між арбітражним керуючим, кредиторами та боржниками, що сприяє швидкому вирішенню проблемних питань; 2) онлайн-платформи для проведення зборів кредиторів та консультацій забезпечують зручність та економію часу для всіх учасників процесу;

– забезпечення безпеки даних: 1) використання сучасних засобів кібербезпеки захищає конфіденційну інформацію від несанкціонованого доступу та кібератак; 2) постійний моніторинг загроз та оновлення систем захисту дозволяють підтримувати високий рівень безпеки інформаційних систем.

Висновки. Отже, сучасні тренди та технологічні інновації значно впливають на діяльність арбітражного керуючого, підвищуючи ефективність, прозорість та безпеку процедур банкрутства та санації. Цифровізація та використання аналітичних інструментів відкривають нові перспективи для розвитку санаційних процедур, дозволяючи оптимізувати ресурси, знижувати витрати та підвищувати довіру до процесу. Важливо, щоб арбітражні керуючі постійно адаптувалися до змін у технологічному середовищі та використовували передові інструменти для забезпечення успішного управління процесами банкрутства та санації.

Таким чином, запровадження чітких законодавчих норм, підвищення кваліфікації арбітражних керуючих, розробка стандартизованих методик і забезпечення етичної відповідальності можуть суттєво підвищити ефективність процедури санації та сприяти відновленню фінансової стійкості підприємств.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Борук Ю.В. Адміністративно-правовий статус арбітражного керуючого в процедурі банкрутства в Україні та в закордонних країнах: порівняльний аналіз. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. Спецвипуск*. 2019. С. 87–90.
2. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Харків: Право, 2016. Т. 15: Господарське право; Нац. акад. прав. наук; Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 780 с.
3. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 6 листопада 1991 року № 1798-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992, № 6, ст. 56.
4. Кодекс України з процедур банкрутства. Верховна рада України. Київ, 2019. № 2597-VIII від 18 жовтня 2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text> (дата звернення: 09.06.2024).
5. Носань Н.С., Назаренко С.А., Назаренко Т.С. Економіко-правова роль арбітражного керуючого в процесі санації підприємств в Україні. *Modern Economics*. 2022. № 33(2022). С. 82–87. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V33\(2022\)-11](https://doi.org/10.31521/modecon.V33(2022)-11).
6. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 14 травня 1992 року № 2343-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992, № 31, ст. 440.
7. Степанова Т. В. Щодо поняття та характерних рис арбітражного керуючого. *Правова держава*. 2016. № 23. С. 94–99.
8. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003, № 40–44, ст. 356.
9. Яринко Б.В. Адміністративна відповідальність арбітражного керуючого. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 8. С. 128–132.
10. Doing Business 2020. Economy Profile of Ukraine. World Bank Group. 2020. URL: <https://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/u/ukraine/UKR.pdf> (дата звернення: 10.06.2024).